

Justitiedepartementet

Remiss av betänkandet Informationsutbyte vid samverkan mot terrorism SOU 2018:65

Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Med de synpunkter som ges nedan lämnar universitetet förslagen i betänkandet utan erinran.

Allmänna synpunkter

Universitetets övergripande intryck av remissen är att utredningen har gjort ett gott och förtjänstfullt arbete när det gäller att analysera lagstiftningsbehovet. Utredningen kännetecknas av respekt för rättsstatstanken och en försiktig och förnuftig hållning. Utredningen har vissa utgångspunkter som bör vara självklara, men som inte alltid är så när det gäller kampen mot terrorism, bl a att de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna inte ska inskränkas om det inte är visat att det finns ett starkt behov att göra detta, att intresseavvägningar som lagstiftaren gör måste redogöras för på ett tydligt sätt och att den verkställande makten måste ha tydligt lagstöd för myndighetsutövning. Dessutom har utredningen ansträngt sig att se till att de lagförslag som den lägger fram harmonierar med existerande begreppsbildning och systematik.

Innehållet i utredningen

Utredningens huvuduppsdrag är att se över den rättsliga regleringen för det informationsutbyte som behöver äga rum mellan samverkande aktörer i arbetet mot terrorism på den i

huvudsak lokala nivån. Inom ramen för detta huvuduppdrag finns det tre delfrågor. Utredningen ska för det första utreda behovet av att information som är sekretessbelagd vid Polismyndigheten på ett enklare sätt än i dag kan lämnas ut till myndigheter och andra aktörer, t.ex. skola och socialtjänst, inom ramen för arbetet med att förebygga terrorism. För det andra ska utredas om information som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt inom socialtjänsten i större omfattning än i dag bör kunna lämnas ut till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen inom ramen för arbetet med att förebygga terrorism. För det tredje ska utredas om ytterligare aktörer som deltar i arbetet med att förebygga terrorism behöver förbättrade möjligheter att utbyta information. De synpunkter som Uppsala universitet har rör den första och andra av dessa delfrågor.

Behov av ytterligare sekretessbrytande bestämmelser

Utredningen anser att en uppluckring av ett sekretesskydd till skydd för enskild bara bör ske i en verksamhet och för ett syfte som kan återföras till något tydligt författningsstöd (s. 104) och lägger till att för att fullt ut leva upp till kraven på ett rättssäkert informationsutbyte räcker det inte med politiskt förankrade strategier och uttalanden om kommunernas ökade ansvar och om vad som ska göras av kommunerna (a a s). Uppsala universitet delar denna utgångspunkt samt utredningens slutsats att i det förebyggande arbetet mot terrorism inte finns ett behov av informationsdelning som medför skäl att införa en allmän sekretessbrytande bestämmelse för de inblandade aktörerna. Utredningen kommer också fram till att det inte finns något behov (som inte redan täcks av existerande möjligheter att utbyta information) för skolan att få fler uppgifter från Polismyndigheten om enskilda elever som är involverade eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism (s. 127). Uppsala universitet delar denna slutsats. Samma sak kan sägas om Polismyndighetens behov av att få information från skolan om enskilda elever som är involverade eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism. Utredningen går igenom de olika existerande möjligheterna till informationsutbyte som täcker in de flesta situationer när informationsutbyte till socialtjänsten kan och bör ske. Man kunde tänka sig att utredningen i något mer detalj, hade tagit upp 14 kap 1 § SoL st

3 som innebär att de utpekade myndigheterna, vari Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ingår, är skyldiga att på socialtjänstens begäran lämna uppgifter "som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd". Denna skyldighet gäller oberoende av om Polisen eller Säkerhetspolisen gjort en orosanmälan enligt första stycket i samma paragraf. Å andra sidan är inte denna bestämmelse av central betydelse för utredningen. Utredningen föreslår ett tillägg till 35 kap. 10 OSL (ny punkt c) med följande lydelse "Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten i syfte att förebygga terrorism lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom social-tjänsten som kan antas behöva uppgiften i sin verksamhet, om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att uppgiften". Uppsala universitet anser att den föreslagna lagändringen är väl motiverad. När det gäller utformningen av möjligheten att utbyta information har utredningen uttryckt sig på följande sätt "Den föreslagna sekretessbestämmelsen bör användas med försiktighet och urskillning. Ett uppgiftslämnande av uppgifter som skyddas av sekretess till skydd för den enskilde bör alltid i första hand lämnas ut med stöd av den enskildes samtycke" (s. 152). Uppsala universitet delar denna försiktiga hållning men undrar, i så fall, om inte formulering "kan antas behöva" bör skärpas. "Kan antas behöva" är en låg tröskel.

Utredningen föreslår även ny bestämmelse i 10 kap. OSL. 23 a § rörande informationsutbyte så vitt gäller ett begånget brott mot lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, brott enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, eller brott enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott. Uppsala universitet har haft anledning att kritisera denna lagstiftning, bland annat pga. att den flyttar brottspunkten framåt avsevärt i tid. Om utredningen hade föreslagit informationsutbyte om misstänkta brott mot denna lagstiftning skulle det gå alldeles för långt. Emellertid kan utredningens föreslagna lagändring godtas, eftersom utredningen begränsar informationsutbytet endast till redan begångna brott.

UPPSALA
UNIVERSITET

Magnus Ödman
Bitr. kanslichef
Utbildningsledare

Kansliet för humaniora och
Samhällsvetenskap

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress:
Dag Hammarskjölds väg 7

Telefon
0701679142:

[www..uu.se](http://www.uu.se)

Magnus.Odman@uadm.uu.se

1(1)

Beslut

2018-12-05 UFV 2018/1733

Justifiedepartementet

**Remiss av betänkandet Informationsutbyte vid samverkan
mot terrorism (SOU 2018:65)**

Uppsala universitet har anmodats yttra sig över rubricerat betänkande. Bifogat yttrande har utarbetats av professor Iain Cameron, professor Lotta Lerwall och universitetslektor Sverker Scheutz, samtliga vid Juridiska institutionen. Universitetet överlämnar expertgruppens yttrande som sitt svar på remissen.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av universitetsdirektören Katarina Bjelke, efter föredragning av utbildningsledaren Magnus Ödman. Närvarande därutöver var akademiombudsman Per Abrahamsson och Uppsala studentkårs ordförande Ludvig Lundgren.

Eva Åkesson

Magnus Ödman